

Република Србија
**КОМИСИЈА ЗА ЗАШТИТУ
КОНКУРЕНЦИЈЕ**

Савска улица 25/IV, Београд
Број: 9/0-02-290/2023-2
Датум: 13.01.2023. године

МИНИСТАРСТВО ЗДРАВЉА

Немањина 22-26
Београд

Министарство здравља доставило је Комисији за заштиту конкуренције Предлог Уредбе о измени и допуни Уредбе о планирању и врсти роба и услуга за које се спроводе централизоване јавне набавке, ради давања мишљења.

На основу члана 22. а у вези са чланом 21. став 1. тачка 7) Закона о заштити конкуренције („Службени гласник РС”, бр. 51/2009 и 95/2013), Савет Комисије за заштиту конкуренције на 109. седници од 13.01.2023. године, даје следеће

МИШЉЕЊЕ

Предлогом Уредбе о измени и допуни Уредбе о планирању и врсти роба и услуга за које се спроводе централизоване јавне набавке (у даљем тексту: Предлог уредбе), предложена је измена и допуна Уредбе о планирању и врсти роба и услуга за које се спроводе централизоване јавне набавке („Службени гласник РС“, бр. 34/19, 64/19, 17/20, 21/20 и 51/22, у даљем тексту: важећа Уредба), у виду додатног проширења врсте роба и услуга (чл. 11. важеће Уредбе) за које се спроводе централизоване јавне набавке, и на комплетан уградни материјал у ортопедији који се обезбеђује из средстава обавезног здравственог осигурања.

Имајући у виду надлежност Комисије за заштиту конкуренције (у даљем тексту: Комисија), као и чињеницу да су и претходне измене и допуне важеће Уредбе прописивале проширивање листе роба и услуга за које се спроводе централизоване јавне набавке, указујемо на следеће.

Спровођење централизованих јавних набавки може имати позитивне ефекте који су наведени као разлози за доношење уредбе. Међутим, може имати и ограничавајуће ефекте у виду смањења броја понуђача који испуњавају услове за учешће у предметним јавним набавкама, с обзиром да је по правилу реч о јавним набавкама велике вредности које подразумевају испуњење специфичних услова за подношење понуда, као и ангажовање значајних материјалних и људских ресурса потенцијалних понуђача, што може ограничити могућности учешћа одређених учесника на тржишту (пре свега малих и средњих предузећа) у поступцима таквих јавних набавки.

Осим тога, јавне набавке које се периодично понављају (што је специфичност и централизованих јавних набавки), по правилу карактерише предвидљивост и учешће одређеног круга понуђача, што може представљати потенцијалну опасност од „намештања“, односно „лажирања“ понуда у поступцима јавних набавки. Комисија је водила више поступака ради

испитивања повреде конкуренције који су за предмет имали тзв. намештене понуде (*енгл. bid rigging*), а било је и поступака који су се односили и на централизоване јавне набавке. Један број ових предмета окончан је правноснажним одлукама Комисије о утврђивању повреде конкуренције, које су потврђене и одлукама надлежних судова.

У достављеном образложењу Предлога уредбе није наведено да ли је предлагач или нека друга организација или установа спровела истраживање или анализу тржишта, колико има учесника на тржишту који се баве уградним материјалима у ортопедији, актуелних и оних који би могли да уђу на ово тржиште у краћем року и без већих трошкова, и томе слично. Такође нису наведена досадашња искуства у вези са применом предметне уредбе. Стога се не може поуздано закључити како су централизоване јавне набавке роба које су наведене у важећој Уредби и у Предлогу уредбе, утицале на конкуренцију на тржишту.

Савет Комисије указује и на обавезу наручиоца да приликом дизајнирања централизованих јавних набавки, повећану пажњу поклони активностима на осмишљавању поступака предметних јавних набавки у циљу смањења ризика од намештених понуда и у циљу повећања броја потенцијалних понуђача (нпр. подела по партијама и слично).

Поред реализације ефеката који су наведени као разлози за доношење уредбе, предлагач уредбе као и наручилац, морали би имати у виду да је неопходно да централизоване јавне набавке морају бити осмишљене и спроведене на начин који је подстицајан за даљи развој конкуренције на тржишту. Имајући у виду да Комисија до сада није била позвана да се изјасни и да своје мишљење на важећу Уредбу, указујемо на то да напред изнето важи и за набавке осталих наведених роба и услуга.

У складу са наведеним указујемо на Упутство за откривање „намештених” понуда у вези са поступком јавне набавке¹, које је Комисија за заштиту конкуренције објавила на својој интернет страници, а које може помоћи у идентификацији потенцијалних ризика, односно предвиђању мера којима би се ризици отклонили или свели на прихватљиву меру.

ПРЕДСЕДНИК КОМИСИЈЕ

Небојша Перић с. р.

¹ <https://www.kzk.gov.rs/kzk/wp-content/uploads/2011/08/Uputstvo-za-otkrivanje-namestjenih-ponuda-u-postupku-javnih-nabavki.pdf>